

J

Jack : (KOLL., İNG.) <Ca'k> : Adi-sıradan adam; köylü, gemici; ağır yükleri yerinen kaldırmaya mahsus makina, bocurgat makinası; iskambilde 'bacak'; bazı oyunlarda 'top'; (DENİZ.) civadıra sancağı, demir sancağı; İngiliz ve Amerikan bayraklarının üst köşesinde bulunan kare kısımdan ibaret sancak; (ZOO.) erkek eşek ya da tavşan; balık çeşitleri; eski zamanlarda kullanılan bir tür zırhlı caket; **j. block** : (DENİZ) babafingo çubuğunu kaldırıp indirmekte kullanılan büyük makara; **J. chain** : bir çeşit ince zincir; **jackdaw** : bir çeşit küçük karga; **J. Frost** : Şiddetli ayaza veya kargağa verilen 'muşahhas' isim : **Ayaz Paşa**; **J.-in-the-box** : kutu içinden dışarı fırlayan yaylı kukla; **J. Ketch** : cellat; **jacknife** : iri çakı; **j.-of-all-trades** : elinden her tür iş gelen adam, hezarfen; **j.-o'-lantern** : bataklık yerlerde görülen bir aydınlık, bataklık yalazı; içi oyulmuş ve bir taraftan insan çehresi şeklinde kesilmiş kabaktan oyuncak fener; **j. plane** : marangoz rendesi, kaba planya; (DENİZ) **jackscrow** : krikko, miçaço; **jackstraws** : (çoğul) ufak odun parçaları ile oynanan bir oyun; **j. tar** : gemici; (KOLL.) **bootjack** : çizme çıkaracak ağaç; çizme çekeceği; **carriage jack** : otomobil ve arabalara özgü bocurgat makinası; **every man's jack** : herkes, herkese yarar; **steeple j.** : kule veya yüksek baca tamircisi

(Yeni Redhouse Lügati)

jalopy, jalopy : (SAN.,KOLL., SLANG, İNG.) <ce'lopi> : Eskimiş küliüstür otomobil ya da uçak

Jalousie de métier : (FR.,PSYCH.,KOLL.) <Ja'luzi dö me'tiye> : Mesleki kıskançlık = Professional jealousy

jamboree : (SLANG, İNG.,KOLL.) <cem'bori> : Cümbüş, eğlence; izcilerin yıllık toplantısı

JAMES, William : (FELS.,PSİKO.) (1842-1910) Amerikalı Psikolog doktor, Amerika'da ilk 'P s i k o l o j i Laboratuvarı' nı kurmuştur. Bir yazar olan kardeşi Henry JAMES ile (1843-1916, 1875'de İngiltere'ye yerleşti) Alman'ların: 'Deneysel Psikoloji', İngiliz'lerin 'Çağrışımçı-İçebakışsal Psikoloji', Pragmatizm'in : Gerçeklik ve Doğruluk -eylemlerinden bağımsız olmayan, insan'ın bakış açısından, zihinsel kanaatlerinden esasını alan **davranışçı** bir düşünce ekolü kurdu. Ona göre d a v r a n ı ş, 'bir duygu ve düşünceler akışı'dır.

“Yukarıda da söylendiği gibi, GERÇEKLİK ve DOĞRULUK, insanın bakış açısından, zihinsel kanaatlerinden ve dolayısıyla eylemlerinden bağımsız değildir. Bundan dolayı, gerç ek lik eyle mi'nin sonuçları, başarıları ve yararlılıkları açısından tanımlanmak zorundadır. Yapılacak iş, pragmatizm'i, ilke'lerden, kategori'lerden öteye, son nesne'lere, ürün'lere, sonuç'lara ve olgu'lara yönelmektir. Yani, pragmatizm, “sonuçlar nelerdir?” diye sormakta ve düşüncenin yüzünü, eylem ve geleceğe yönelmektedir. Düny a, sürekli bir oluşum içindedir; yalnızca 'biricik' bir varlıktan değil, 'birey'den, 'bireysel varlıklar'dan oluşmaktadır.

JAMES'e göre, PRAGMATİZM yalnızca bir yöntem'dir. Hiçbir d o ğ m a - ö ğ r e t i s i yoktur. O, yaşamın 'kesin ve kanıtlanmış olgularını' ön plana çıkararak, yalnızca y a ş a m'ı ölçü alır.

Bilgi Teorisi : JAMES, 'düşünce'de, kendine hareket noktası olarak, s o n u c u ele alır. Ona göre Bilim'de, Felsefe'de, Teoloji'de hiçbir tanım, ya da formül: kesin, nihai ve değişmez değildir. Teori-Kuram'ların anlamları, sadece onların p r o b l e m l e r i ç ö z m e k a p a s i t e s i'nde aranmalıdır. Aynı şekilde, bir t e o r i = k u r a m'ın 'yararlılığı', onun de ğ e r ölçüsüdür. DİN de, yararlı bir varsayımdır.

Bilgi, 'duyu' algısının 'akıl yoluyla işlenmesinden başka bir şey değildir.' 'İşleme faaliyeti' için de, karşılaştırma ve ayır d e t m e yetilerini bilmek yeter. Ruh'un cisimlerle -fiziksel- ilk teması **canlı deneyim**, çok önemlidir. Saf olarak **bilgi**, sonradan gelir ki, bu, ruhun, deneyim üzerine, beş

duygu yoluyla sağlanan v e r i 'lere göre yaptığı bir çalışmanın ürünüdür.”
(Ahmet Cevzici, “Feksefe Sözlüğü”, sa:527-531)

Jandarma : *Polis alanının dışındaki -özellikle kırsal kesimdeki- alanlarda halka hizmet veren kolluk gücü; Silahlı kuvvetlerin önemli bir dalı*

“Salı gecesi. Sabaha karşı 3’te odasının önünde bir gümbürtü kopuyor. Walker bütün gün şehri arşınlamaktan yorgun düşmüş, dalgın uyuyor. Biri kapıya vuruyor. Hayır, biri değil, birileri. Bir yumruk ordusu kapısına iniyor.

Üniformalı iki polis, palaskalarında tabancaları, ellerinde coplalarıyla genç *Fransız jandarmaları*. Takım elbiseli yaşlıca bir adam. Afallayan Maurice kapısının köşesine sinmiş. Gelenler, adının Walker –Valk-air– olup olmadığını soruyorlar. Amerikan pasaportunu kastederek kağıtlarını istiyorlar.”

(P. Auster, “Görünmeyen”, sa:184)

“İBRAHİM’İN SARAYINDA BÜYÜDÜM

Annem babam vardı ve şişko arkadaşlarım
İki numara büyük geliyordu hayat bana
İstemedim bunu ve kaçtım
Dört yaşındaydım, bilinmeze.
Kaçtım kaçtım
Şehir *jandarmasınca* yakalandım
Pazar elbisem ele verdi beni
Jandarmayı ısırardım, beni kollarına aldı
Herşey yanıştı.”

(İnge Müller<1925-1966>-Meral Asa; “Şiir Atlası”, Cevat Çapan, Cumhuriyet Kitap, 04.03.04)

“... *jandarmalara*, oğlunu elinden almak için hasat sonunu beklemelerini haykırmış da, kent tutukevinin parmaklıklarının altında durup ona tehditler yağdırmış da, yanan evin sahiplerine zarar ziyan davası açmaya kalkışmış da.

‘Baban kaç yaşında?’ diyorum.

‘Altmışının üstünde.’ ”

(C. Pavese, “Senin Köylerin”, sa:8)

Jandarma sesi : *Sert, kaba, emredici, yontulmamış ses tipi*

“-Benimkiler mi? Bu yıl verimsiz kalan kolzalar (Turpgillerden bir bitki. Tohumlarından çıkarılan yağdan yemeklerde ve yapaay kauçuk imalinde kullanıldığı gibi hayvanlara yem olarak da verilir. A.P.) olmasa iyiydi ya. Zararı onlarla kapatıyorduk işte.

-Ne yaparsınız? Havalarda çok soğuk.

Baba Rabot’nun iri karısı bir *jandarma sesiyle*:

-Evet, pek soğuk; diye onayladı

(G. de Maupassant, “Jules Amcam”, sa:90).

JANSENİZM : (*FELS.*) XVII. ve XVIII. y.y.’larda, Fransa ve Hollanda’da yaygınlık kazanan, prensipte ‘özgür irade’yi yadsıyan bir akım, eğitim

“Değerli üstadımın, hani nasıl öldüğünü söylediğim rahip Bay Jérôme Coignard’ın sözlerini hevesle topladım. Çok bilgili ve dindar bir adamdı. Ruhu o kadar endişeli olmasaydı, erdemde rahip Bay Rollin ile boy ölçüşür; bilgisinin genişliği ve zekasının keskinliği ile onu kat kat geçerd. Hiç değilse sarsıntılı bir yaşamın heyecanlarında, Bay Rollins’a karşı, ‘*Jansenizm*’e düşmemek gibi bir üstünlüğü vardı. Çünkü zihninin sağlamlığı, atak öğretilerin şiddetiyle hiç sarsılmazdı. Sonra, inancının saflığına da Tanrı katında tanıklık edebilirim. Her kesimden inanışla düşe kalka dünya hakkında geniş bilgi edinmişti.”

(A. France, “Kraliçe Pédaque Kebapçısı”, sa:10)

Januis clausis : (*LAT.,HUK.,KOLL.*) <Ya’nu’is klav’sis> : *Kapalı kapılar ardında = Behind closed doors*
(*ING.*)

Japon mağazası : *Daha pil ve elektronik tekniğinin oyuncaklara girmediği 1930'lu ve 40'lu yıllarda dünyanın her tarafında, bu arada Türkiye'de yalnızca İstanbul'da, İstiklal Caddesinde, Rebul eczanesi sırasında açılmış bulunan dünyaca ünlü mekanik hokkabazlık oyuncakları, bebekler, ayıcıklar, küçük tank ve pedallı arabalar satan magaza zinciri.*

“Köyün bütün çocukları, hatta Japon mağazalarından, oyuncakçı dükkanlarından alınmış motorlu sandallara, yeşil ve beyaz boyalı yelkenlilere sahip olanlar bile bir büyük çam ağacının dibindeki konferansta hazır bulundular.”

(S.F. Abasıyanık, “Semaver-Stelyanos Hrisopulos Gemisi”, sa:21)

“Bahçeler arasında çit yerine, bu kez, tuğladan örülü bir yarım duvar vardı, eniştemlerinkinden farkı bu. Bu demektir ki birbirinizin bahçesine giremezsiniz. Ta aşağılardan, o ailenin Lena adındaki emekleyen bebeklerinin vızır vızır işleyen, her halde Beyoğlu'nda Japon Mağazasından alınmış kurma oyuncakların vızılıtısını işiten, doğrusu da özenirdik. Beybam oyuncaklara inanmazdı. Ablam Nisa için bir arap bebek, benim için kurma bir tank bir yıllığına yeterdi.”

(İ. Ersevîm, “İsmayil”, sa:20)

“İvich elmayı dişledi:

-Deme be! dedi.

Sonra Boris'i kolundan yakalayarak sürükledi. Montparnasse Bulvarı'nın karşı kaldırımında bir Japon mağazası vardı. Karşıya geçtiler ve mağazanın önünde durdular.”

(J.-P. Sartre, “Akıl Çağı”, sa:235)

Japon Mitolojisi : (JAP.MYTH.) : *Dünyada, Japonya kadar, içinden doğmuş hurafe-myth'lerin, kafalarına o kadar derine işlemiş başka bir millet yoktur. Çok iyi bilinen Tanrılar, Tanrıçalar, kahramanlar ve konuşan hayvanlar kitaplarda, dramalarda ve aile çerçevesi içinde aynen tekrarlar. Tüm bunlara karşın, Japonya bunların hepsini ağzdan ağza sanki hala orijinalmiş gibi konuşur.*

“Bu materyalin o kadar bol ve rengarenk oluşu, sürekli konuşuluşu, herhalde Japonya'nın birbirinden farklı topografi-araziye sahip olmasındandır. Ana Japonya, dört adadan oluşur: Kuzeyde: HOKKAİDO (Evvelce: **Yezo**), HONSHU (asıl ada) ve onun Tokyo, Kobe, Yokohama ve Hiroshima'yı içeren altı ünlü kenti; SHIKOKU Honchu'dan güneydoğuya 'İç Deniz' ile ayrılır. Daha batı ve güneye doğru ki tanınmış Nagasaki kentini içerir. Bazıları, sudan sivri kayacıktan büyük olmayan adalar, şuraya buraya serpilmişlerdir. Tüm alan aşağı yukarı bin millik bir yarı çember eder. İklim gelince, Kuzey Batı'da Pasifik'te yerleşmiş bu imparatorluk, Güneyin yarı-tropik, Honshu'nun Pasifik-Doğu sahilini yalayarak çıkan sıcak <Japon akıntısı>na karşılık, Kuzey'in acımasız sert soğuşuna neden olan: Batı'daki 'Japon Denizi'nin <Okhotsk akıntısı> etrafı buz keser. Sivri tepeler ve geniş, düz sahalar birbirlerini izler. Şelaleler dolu bir deprem ülkesidir Japonya, çok narin kiraz ve seftali çiçekleri, sonbahar çam'larıyla birlikte gözlerinize doyulmaz renk panoramaları sunarlar.

‘**Shinto**’ dini de, hikayelerin bolluğunu etkilemiştir. Bu dine göre, ister bir insan, volkan ya da erik ağacı olsun, her var olan doğal şey, değişik şiddet oranlarında bir ‘**kami** = ruh’ içerir. Bazı bitki ve hayvan imparatorlukların, dini yüceler tarafından temin edilmiştir. Japonya, Coğrafik durumdan dolayı, göreceli olarak çok uzun bir zaman dünyadan uzak kalmıştır. Şelale ve su akıntılarının küçük ve kısa olmaları dolayısıyla, millet, kendi arazilerinde kalmışlardır çoğu zaman. Bu sebeple az ‘migreyşin-migration’- göç etme kaydedilir. Billhassa turistik gezilerde yabancı manzaraların, güzelliklerin filme alınmalarında, Japonları hep en ön sırada bulursunuz, zira aynı içtenlikle kendi memleketlerinin güzelliklerine de hayrandırlar. SHINTO ve BUDDHIST yapıtlarının süsledikleri mahaller, büyük bir dikkat ve saygı talebi sunarlar. Tokyo'dan birkaç yüz mil yukarda, Nikko'da Tokugawa silahşörlerinin gömüldüğü bir 'Nikko Türbesi' için Japonlar: “Birileri, Nikko'yu görünceye kadar, **kekko** <çok güzel> dememelidir”, derler. Bu kadar narsisistiktirler.

Japonya'da, **Fuji** yanardağı hakkında da birçok rivayet söylenir. Onun, M.Ö. 286 yılında, ilk kez lav püskürdüğü söylenir. 1923'de de, yeni bir patlamayla Yokohama ve Tokyo'nun büyük kısımları yıkılmıştı. Japon müzik aleti **B i w a** <ut ya da mandolin'e benzer telli bir çalgı>'ya benzer yeni bir oluşum meydana çıkmıştı. ‘**Omi Province** - Migami’ adı verilen bu yükselti de dini bakımdan önem verilmiş ve, dini vecibe olan ‘yüz kez’ pürifikasyon= temizlenme talimi yerine yalnızca on defa inip çıkmakla yetinilmişti. Fuji, Japonya'nın en yüksek dağı olup, ‘**female**-dişi’ olarak kabul edilir. Bir zaman, ‘**male**-erkek’ olan **Haku** Dağı'nın ondan yüksek olduğu iddia edildi. ‘**Buddha Amida**’ya (Tanrı), onun gerçekten mi daha yüksek olduğu hakkında soruldu; o da, **Haku**'nun tepesinden Fuji'nin tepesine bir boru sistemi yaydı ve içine bastı suyu. Millet de gözledi ki, su,

Fuji'nin tepesinden Haku'nunkine akarak iddianın doğru olmadığını kanıtladı. Mamafih hiddetinden olsa gerek, bu sonuncunun kafasına (?) bir yumruk indirerek onu üstelik daha alçak sekiz tepeye böldü.

Japon'lar, aborijinlerin, orijinal olarak şimdiki Hokkaidi'dan oluşup çıkageldiklerini kabul eder. Mamafih, garip olarak onlara **Ainular** ve de 'Barbarlar -**Barbarians**' demişlerdi. Onlar, Japon'lardan daha kolay ve uzun saçlı olurlar. İşte bu Ainuların ana toprak olan Kuzey Kore - Asya'dan'den göçtükleri söylenir. Geçen Yüzyıl'da ortaya çıkmış, inanılması güç diğer bir söylenti de, Ainuların, İsrail'in kaybolmuş **Benjamin** kabilesinden gelmeleri idi."

Not: Genel olarak Japon Mitolojisi hakkındaki bilgileri burada kesiyoruz. Özel (Tanrı), (Tanrıça) ve (Aziz-Azize) ler için ise, tek tek, Lügatte, aşağıdaki maddelerden gerekli bilgileri alacaksınız:

Ameterasu; Buddhism; Izanagi - Izanami; Seven Gods of Luck <Yedi Talih Tanrısı> . (İ.E.)

(PIGGOT, Juliet; "Japanese Mythology", Library of the World's Myths and Legends, Peter Bedrick Books, 3. Basım, New York 1987, sa:24-38) (Çev.: İ.E.)

Jaquerie : (FR.,TAR.,SOSY.) <Ja'keri> : Fransa'da, 1830'ların sükunetinden ve refahından hemen sonra başlayan yeni kargaşıklıklara paralel olarak, 1835'de, Île-de-France köylülerinin = **Jacques**'ların asillere karşı 28 mayıs tarihinde başlattıkları ayaklanma

"Çabuk sen de girişini yap,' diyordu bir dokuma işçisi, bir mobilya işçisine.

'Niçin?'

'Yakında silahlar patayacaklar da.'

Pejmürde kılıklı iki sokak yolcusu, aşık **Jackerie** haberleriyle yüklü şu dikkate değer konuşmayı yapıyorlardı:

'Bizi kim idare ediyor?'

'Mösyö Philippe.'

'Hayır, burjuvazi.' Jackerie kelimesini burada kötü anlamında kullandığımızı sananlar aldanırlar, Jackeas'lar, fakir insanlardı. Başka bir defa, yoldan geçen iki adamdan birinin öbürüne şöyle dediği duyuluyordu: 'Güzel bir hücum planımız var.' "

(V. Hugo, "Sefiller", Cilt:III, sa:53)

Jargon : (COLLO.) : Belirli bir gruba özgü dil; Meslek argosu; Anlaşılmaz saçma sapan sözler topluluğu

"Neçayev'in <Rus Devriminin bir kahramanı> gençler arasında müritler edinmesinin nedeni, onların içinde kendi içindikilere yanıt veren bir ruh olması. Elbette kendisi böyle açıklamıyor bunu. Kendini materyalist olarak niteliyor. Ama bu, moda bir jargon. İşin aslı şu ki, Yunanlıların iblis dediği şey var onda. Bu iblis, Neçayev'le konuşuyor. Enerjinin kaynağı o."

(J.M. Coetzee, "Petersburg'lu Usta", sa:128)

"Daily Worker'in başyazarlarından 'News Chronicle'in güldürücü sütunlarına varıncaya kadar, tüm sol kanat düşünce ve yazılarında (ya da Komünist jargonunda 'burjuva değerlere') karşı ısrarlı ve çoğu zaman aptalca bir alay egemendir."

(G. Orwell, "Wigan İskeleyi Yolu", sa:294)

"Ki sevgisi onun gözlerindedir

Sağırlaştır bizi Tanrım, sağırlaştır onların müziğine.

Kendi çocuklarımız sürgün edilmek için öldü.

Saldırır onlar bize-

'Dindar, hırlayan canavarlar'-

Ve ağza aldılar bir jargonu:

'Yağmur patlar, sessiz suyun üzerindeki ışık

İzlerim çemberlerin yayıldığı ve devindiğini' "

(Louis Zukofsky<1904-1978>-Nice Damar; "Şiir Atlası", Cevat Çapan, Cumhuriyet Kitap, 03.07.03)

JASPERS, Karl; Dr. : (FEL.) (1883-1969) - **Varoluşçu** Alman Filozof. Ona göre, herkes Felsefe'yi **Tip** gibi bir bilim gibi görmek hatasında bulunmuştur, örneğin DESCARTES, 'Felsefe'ye **ilim** dediği gibi; HUSSERL'de 'Felsefe 'bilim'e dönebilir' demiştir. **F e l s e f e** , **öznel** ve **kişisel**'dir; **B i l i m** , 'bilgi'yi korur.

Felsefe, yeni gerçeklere ulaşmak için, bilim'in doğrularını kırar; Sana 'a t, insana duygusal bir evren sunar, dünyaya yeni şekiller verir.

“Makine Çağı, insanı, İlk ve Orta Çağlardaki 'Varlık'ın sürekliliğini kaldırıp aradaki sağlıklı ve uyumlu ilişkiyi ortadan kaldırır. Kişi, her geçen gün kendine yabancılaşmakta ve kişisizleşmektedir. POZİTİVİST'ler, İDEALİST'lerin dünyasında dünya görüşlerinde birey'e, kararlar'a, kişisel seçim, kaygı ve özgürlüğe yer yoktur. Çare : İnsanı **doğmatik** bilim, ya da din kültü'nden kurtarmak; Birey'i temsil eden **Egzistans felsefesi** yapmak; Birey'i = 'Ben'i açıklamak; BEN : İki bölümden ibarettir: (1) **existenz** <varlık, mevcudiyet>, birtakım imkanlardan ibarettir; ama 'kendi içinde, sürekli bir oluşum içinde', kendisi olma = **selbst-werden**; (2) **dasein**, oradaki varlık, nesnelenmiş insan<olmak>. Bu, başkasının, onun yerine ikame edebileceği atom'dur.

Dasein'e VAROLUŞÇU FELSEFE'deki gerçek yerini veren HEIDEGGER olmuştur. Ona göre, dasein : belirli bir türden varoluş,ve insan türünün bireylerinin varolma tarzını tanımlamak için kullanılır. İnsan, kendi ekseninin etrafında dönmez. İnsan, herşeye, kendi bilincinden hareketle nüfuz edip onu manipüle edebilme gücüne sahip değildir. İnsan ya da insan varoluş'u olarak, DASEIN, ancak varlık'la ilişkisi içinde tanımlanabilir. DASEIN'i belirleyen üç temel yön vardır:

(1) **Olgusalılık**; (2) **Varoluşsal durum** -ya da kişinin amaçlı varlığını ve potansiyelini koruması; (3) İnsan'ın meşguliyetleri içinde kendisini unutmaması, ve bunun sonucu, 'biricik özelliklerini ve **sahici varoluşunu kaybetmesi.**'

Sahici 'BEN'in bilincine varmanın yolu, varoluş aydınlanması = **Existenzerhellung** 'den geçer. Sonuç üç özellik : 1) Özgürlük, 2) İletişim, 3) Durumsallık - Temel Durumlar. Yani, seçmek - tercihte bulunmak -ahlaki sorumluluk- "Ben, özgürce seçim yaptığım sürece varım!"

Birey-Ben'in (**existenz**) ve **dasein** boyutlarına, **Aşkınılık Boyutu**'nu da katabiliriz:

Bu, **sınırları-hudutları aşma gayreti'dir** 'Sevgi dolu bir kavga' = **kamfendi liebe** ile olur.

Bu da, insanın, bir yandan 'kendisiyle kalması', diğer yandan da 'diğer insanlarla birlikte gelişme ve gerçekleşmesiyle -iletişim aramasıyla olur. Bunu yapmak için de insanın:

a) Önce kendisiyle yalnız kalması;

b) Sevgi in zivası'na çekilmesi gerekmektedir. Bu şekilde insan, yalnızlıktan ve tecrit edilmekten kurtulabilir."

(Ahmet Cevzici; "Felsefe Sözlüğü", sa:528-532)

javelin : (SPOR) <cav'lin> : Harbe, el ile atılan uzun mesafe ciriti, kargı

Je höher der Baum, desto tiefer der Fall : (ALM.,DAVR.,PSYCH.) <Ye hö'her der Baum, desto tiefer der fol> : Ağaç yükseldikçe, ondan düşüş de o denli uzağa olur = The higher the tree, the farther the fall (İNG.)

Je me fais pitié a moi-meme : (FR.,PSYCH.) <Jö me fe pitiye a mua-mem> : Kendim için gerçekten üzgün Duyumsuyorum = I feel sorry for myself (Words of Minister of Finance de CALONNE, not unaware of the Revolution that was soon to break out in France) (İNG.)

Jest : Kibarlık olsun diye zamanında yapılan ve beğenilen davranış, durum; Konuşurken vücut lisasını kullanmak

"Beni ağacımın ardında ilk gördüğü akşam bana gizlice göz kırptı ve iyimser bir boğanın gülümseyişiyle gülerken, parmaklarını dudaklarına götürdü, bununla bana sanki: 'Bilirsin ya, bu iş aramızda kalacak' demek istemişti. Daha sonra, gene kimseye çaktırmadan, beni gizlice selamladı. Bunu çok becerikli bir *jestle*, parmaklarını şapkasının kenarına götürerek yapmıştı."

(P. Istrati, "Kodin", sa:23)

Je suis un batard : (FR.) <Jös'vi z-ön batar> : Ben bir piçim!

Jesus venturus est et li homini debent facere penitentia : (Lat.) <Cezüs venturus est et li omini debent fasere penitensia> : 'İsa gelecek ve ve insanlar tövbe etmelidirler.'

"... Dili de, tıpkı başkalarının yüzlerinden alınan parçalardan oluşmuş yüzü, ya da kimi zaman kutsal nesnelere artıklarından doğmuş kalıntılar gibiydi. 'Si lecet magnis componere parva.', ya da şeytani şeylerden kutsal şeylerin oluşturulmasına. Onunla ilk kez karşılaştığım anda, Salvatore, gerek yüzü, gerek konuşma biçimiyle bana az önce, kapının altında görmüş olduğum tüylü ve pençeli melez hayvanlardan farklı görünmedi. Daha sonra, adamın belki de iyi yürekli ve şakacı olduğunu düşündüm..... daha konuşur konuşmaz, üstadım

büyük bir merakla onu sorguya çekti.

'Niçin penitenziagite <Tövbe edin!> dedin?' diye sordu.

'Domine frate magnificentissimo' <Efendimiz, Yüce birader>, diye yanıtladı Salvatore, bir tür reveransla, '*Jesus venturus est et li homini debent facere penitentia*'. Değil mi?" "

(U. Eco, "Gülün Adı", Çev.: Şadan Karadeniz, sa:65)

Jet gibi silip süpürmek : *Sanki nefes almadan bir iki hamlede ortada ne varsa yutmak*

"Genelde hemen içinde dalıp, bir kase mamayı *jet gibi süpürürdü*, ama bugün yapmadı. Bunun yerine durdu ve bir sürü baktıktan sonra yemeye karar verdi. O zaman bile tereddüt içindeydi sanki. Sadece jölemsi kısmı yedi. Ete hiç dokunmadı. İçimdeki endişe çanları tekrar çaldı. Bu benim tanıdığım ve sevdiğim Bob değildi. Kesinlikle bir sorun vardı."

(James Bowen, "Sokak Kedisi Bob", sa:148)

Jetonu (geç) düşmek : *(Geç) aklı başına gelmek, (en sonunda) anlamak*

"Pozzi, önerilen seçeneği tartarak, Nashe'in bunu gerçekten söyleyip söylemediğini anlamak için gözlerinin içine bakarak uzunca bir süre durdu. Sonra çok yavaştan, sanki bir espri yapılmış da kendi *jetonu geç düşmüş* gibi, yüzünde bir gülümseme peydahlaşmaya başladı."

(P. Auster, "Şans Müziği", sa:109)

"Langdon, 'Martha', dedi. 'Dante'nin maskesini sana geri getirebilirim ama bizi bırakmalısın. Hemen.' Martha bir kakhaha attı. 'Kesinlikle böyle bir şey yapmayacağım! Maskeyi çalan sendin! Polis geliyor...'

Sierra, 'Signora Alvares,' diye araya girdi. 'Çok üzgünüm, size karşı dürüst olmadık.'

Langdon'un *jetonu sonradan düştü*. Sienna ne yapıyor? Söylediklerini anlamıştı. Sienna devam etti:

'Öncelikle, ben Robert Langdon'un kız kardeşi değilim.' "

(D. Brown, "Cehennem", sa:235)

"Langdon şaşkınlıktan küçük dilini yutmuştu. Bu bir daire mi?? 'Ama... o zaman devasa bir şey olmalı!'

'LHC dünyadaki en büyük makinedir.'

Langdon'un *jetonu geç düşmüştü*. Onu CERN'e getiren kişinin yeraltına gömülü dev bir makineden bahsettiğini hatırladı. Ama..."

(D. Brown, "Melekler ve Şeytanlar", sa:71)

"EGERTON - Doğru... bizimle bir alıp veremediği var, kesin.

MAMA, Egerton'a bakar. - Nihayet *jeton düştü*."

(D. Fo, "neredeysen kadın: elizabeth", sa:44-5)

Jeu de mots : (FR., KOLL.) <Jö dö mo> : *Kelime oyunu = Play on words (İNG.)*

Jeu d'esprit : (FR.,KOLL.) <Jö d'espri> : *Nüktecilik = Witticism (İNG.)*

Je vis d'espoire : (FR.,PSYCH.) <Jö vi d'espuar> : *Ben, ümit içinde yaşarım = I live in hope (İNG.)*

Joi de vivre : (FR.PSYCH.) <Jua dö vivr> : *Yaşam sevinci (The joy of living) (İNG.)*

Je vous aime plus que jamais : (FR.) <Jö vu z'em plü kö ja'me> : *Sizi her zamandan fazla seviyorum!*

Je vous félicite : (FR.) : <Jö vu fe'lisit> : *Sizi kutlarım = I congratulate you cordially (İNG.)*

Jigolo : *Varsıl ve yaşlı hanımların, seks mukabili himayelerine ya da dostluklarına aldıkları genç erkek*

"Morel, Jupien'sın yerini almak niyetindeydi, yelekçinin barondan sağladığını zannettiği gelirleri aylığına eklemek gibi belli belirsiz bir isteği vardı. '*Jigoloları* daha iyi tanırım, sizin herhangi bir hataya düşmenize izin vermem. Yakında Balbec fuarı başlayacak, orada neler buluruz neler.' "

(M. Proust, "Sodom ve Gomorra", sa:419-20)

Jironden : (FRA. MYTH.): 1789 Büyük Fransız Devrimi esnasında iktidardaki siyasal parti. Konvensiyon' <Uzlaşım, sözleşme>'un sağ kanadından olan Brissot'cuları <Brisso'cular> temsil ettiklerinden, bunlara **Brisso'cu** da denir. Güney bölgesinin hemen bütün vekilleri bu partidendi. Başlangıçta, Krallığa karşı olarak iktidara geldiler <1792>, ama XVI. Louis'nin düşüşünün sonra 'Eylül -hapisane- Kırımı'na karşı durdular, kralın öldürülmesine oy vermediler. MARAT'ı sorumlu tutup yargıladılar. 31 Mayıs 1793 ayaklanmasıyla, 'konvensiyon'dan atıldılar, 31 Ekim'de çoğunun boynu vuruldu

"Louise Masché de **Rochemaure** <Roşmor okunur>, kralın avcı subaylarından bir teğmenin kızıydı. Kocasını savcıydı. O öldükten sonra, devrimde yeni ilkeleri hemen benimsemişti.... Kim güçlüyse ondan yana olduğu için kolaycı Feuillant'ların, *Jironden*'lerin <Bk.!> ve Montanyar'ların <Bk.!> arasına girmişti. Uzlaşmacı bir ruhu, sarılıp kucaklaşma tutkusu, entrikacı yetenekleri olduğundan bir yandan da aristokratlar ve karşı devrimcilerle işbirliği içindeydi. Geniş çevresi vardı."

(A. France, "Tanrılar Susamışlardı", sa:93)

Joi de vivre : (FR.PSYCH.) <Jua dö vivr> : Yaşam sevinci = *The joy of living* (İNG.)

joint : <TIP,KOLL.,İNG.) : <co'int> : 1) -isim- eklem, mafsal; ek, ek yeri; (BOT.) nod, düğüm, boğum; afyon ya da esrar <slang>, bu sigara gibi içilen narkotiklerin kullanıldığı yer; **joint surety** : (HUK.) müteselsil kefil; **out of joint** : çıkmış, çığırgından çıkmış; **put out of joint** : çıkmak veya çıkarmak (kol, bacak); **put one's nose out of joint** : birinin pabucunu dama attırmak; 2) -sifat- birleşmiş, bitişmiş, birlikte; hissedar, ortak, şerik; **joint-stock company** : (TİC.) Anonim şirket -sınırlı ya da sınırsız- ; **jointly** : müştereken, birlikte; 3) -fiil- bitiştirmek, eklemek, raptetmek; ek veya oynak yeri yapmak; oynak yerlerinden ayırmak (tavuk vs.)

jointress : (HUK.,İNG.) <co'intres> : kocası tarafından kendisine daimi irat-gelir bağlanmış kadın; **jointure** : <co'intür) bir kadına kocası tarafından hayatboyu kaydiyle bağlanmış gelir

(Yeni Redhouse Lügati)

Joker : Sıkıntı anında yardımını isteyebileceğiniz kimse; bir problemle karşılaşıldığında verilen ekstra hak; yedek

"Sanki Bilen Kazanıyor, Çarkıfelek, Atlıklarınca gibi televizyon programlarının yarışmacıları vardır karşımızda. Ama kimi yarışmacıların eline her engeli aşmalarını sağlayacak bir *joker* tutuşturulmuştur... kimi yarışmacılar ise *jokersizdir*..... Her kapıyı açan *jokerin* yalnızca Marino'nun eline verildiğini sanmayın. Jandarmalarda, yargıçlarda böyle tonla *joker* vardır."

(D. Fo, "Marino Serbest! Marino Masum!", sa:7;8)

"MARTA - Tamam, koru onu, kurtar! Sen kraliçesin... ve o sadece senin kupa valen. Ama dikkatli ol, eğer bu kupa valesi kozlarını çıkarırsa... ya da *jokerini*...

ELIZABETH - *Jokerini mi!* Hiç bir şey anlamadım... Robert'in elinde *jokeri* vardı. Onun *jokeri* bendim! Ama aptal oynamasını bilemedi... beni de sinek papazı gibi harcadı."

(D. Fo, "neredeysel kadın: elizabeth", sa:16)

Jom Kippur : Musevilerde: Uzlaşma-Kefaret günü <Yom ha-kippurim> Her yıl Hicri takvimdeki 'tişri: eylül-ekim ayının 10. gününde kutlanıp Musevileri, ölülerini anmaya, düşmanlarıyla uzlaşmaya ve iyilik yapmaya çağırın; perhiz ve sürekli ibadetle geçirilen tövbe günü.

"Bir akşam *Jom Kippur*'dan sonra iki kuzenimle Büyük Tiyatro'nun önünden geçiyorduk. Tiyatronun bulunduğu caddede bir yığın insan birikmişti. Benim 'murdar' tiyatrodan gözlerimi bir türlü ayıramadığımı farkedince, kuzenim Mayer sordu: 'Sen de şimdi tiyatrodan olmayı ister miydin?' Susmam sanırım hoşuna gitmemişti ki, şunları ekledi: 'Şimdi içerde bir tek Yahudi'ye bile rastlayamazsın. Allah saklasın! *Jom Kippur*'un son bulduğu akşam en kötü Yahudi bile ayak atmaz tiyatroya.' "

(F. Kafka, "Taşrada Düşün Hazırlıkları", sa:147)

Joss : (DİN,ÇİN,İNG.) <cos> : Çin mabudu; **joss house** : Çin mabedi; **joss paper** : dini ayinlerde ya da cenaze merasimlerinde Çinlilerin yaktığı bir çeşit gümüş veya altın yaldızlı kağıt; **joss stick** : Çin'de mabetlerde yakılan bir tür buhurlu <tütsü> kamış

Joyeux Noel : (FR.,DİN,HİRİST.,) : Hoş geldin Kristmas = Merry Christmas (İNG.)

Jödorg : (MUS.) <jö'dork> : Batı Musiki'sinde 'beş nokta aralığı' = **quint** ; doğaldan beş perde yüksek ses veren, Diapozon'a benzer küçük bir alet : **Jödorg** , yüksek tinnitus verdiği için, vibrasyonlarını cinsel ekstazi - orgamz'a benzetirlerdi <Özel not: U.S.A. School of Music,N.Y.'da öğrenci iken (1961), ders notlarımdan! İ.E.)

Jubilee : (MUS.,DİN) <cu'bili> : Jübile; **Musa Peygamberin** şeriatına göre elli yılda bir yapılan genel 'azatlık -özgürlük için salıverilmiş- kutlama yılı; her hangi bir olayın (evlenme, mezuniyet vb.) **ellinci yıldönümü**; Katoliklerde Papanın bazı fırsatlarla tam ve genel olarak günahların affını ihsan ettiği yıl; **diamond jubilee** : altmışıncı ya da yetmişinci yıldönüm kutlaması; **silver jubilee** : yirmi beşinci yıl kutlaması

Juge de paix : (FR.,HUK.) <Jüj dö pe> : Sulh Hakimi = Justice of Peace (İNG.)

(Le) **Juif errant** : (FR.YAHU.,MYTH.) <Jü'if erran> : Dünyayı dolaşan, gezegen Yahudi = The wandering Jew. (A medieval legend of Jew who treated Christ with contempt on his way to Calvary. For that reason he was condemned to wonder about the earth until the Second Coming (Title book: Eugene SUE) (İNG.)

Ju'ju : (AFR.,DİN,MYTH.) <cu'cu> : Batı Afrika'ya özgü hamayil <muska> ve onlara bağlı inançlar

Jul'ian : (ROMA,MYTH,ASTR.) <Cu'lyın> : Eski Roma İmparatoru **Jül Sezar**'a ait; **Julian calendar** : M.Ö. 46 yılında, Jül Sezar tarafından tesis edilen kurulan takvim : R u m i t a k v i m ; **J. era** : Jül Sezar tarafından ıslah edilen - düzeltilen takvim usulü

(Yeni Redhouse Lügati)

JUNG, Carl Gustave : (PSYCH.) <Karl Gustav Yung> (1875-1961) : İsviçre'li ünlü psikolog; Freud'ün en ünlü ve başarılı öğrencilerinden biri. Daha sonraları Zürih'te kendi 'Psikoloji Ekol'ünü kurdu: C.G. JUNG Enstitüsü - 'Bireysel Psikoloji = **İndivüdal Psychology**. En önemli katkısı, hepimizin, kişisel hesabımızın yanında, ilk - primitif atalarımızdan süregelen 'kollektif bilinçötesi - **collective unconscious**' kavramı ve zihinsel prototipler : A r k e t i p'ler.

-Size, aşağıda, bazı ünlü dünya çapındaki ilim insanlarının yazılarından kısa özetler sunuyorum (Dr.İ.E.)-

(Arkeolog Joseph **CAMPBELL**'in yapıtının dayandığı temellerin en önemlilerinden biri **C.G. JUNG**'un 'Analitik Psikoloji'(Analytic Psychology), 'Ortak Bilinçdışı' (Collective Unconscious – Kollektive Umbewusstsein) Arketip'ler ve benzeri kavramlar olması dolayısıyla, sizlere burada bu kavramlar hakkında, **frieda FORDHAM**'ın "Jung Psikolojisi" (Çev.: Aslan Yalçınar, Soy Yayınları, İstanbul 1994) adlı kitabından aldığım özeti burada sunmak istiyorum:

ORTAK BİLİNÇDİŞİ : Bu, bütün insanlarda ortak olan, soyaçekimle atalardan gelen ve bütün geçmiş kapsayan izlenimleri içerir ve düşler, masallar, dinsel coşkular ve hezeyanlar gibi oluşumlarla kendilerini gösteren davranış ve birikimlerdir. Ortak Bilinçdışı, **FREUD**'un temel kavramlardan biri olan "Kişisel Bilinçdışı"dan farklıdır.

ARKETİP : Arketip'ler, ortak bilinçdışında varsayım olarak kabul edilen tipik imgelerdir. JUNG bir defasında bunlardan "ilk imgeler" olarak söz etmiş, (Jakob BURCKHARD'dan alınma bir deyiş) daha sonraları bilinç ve bilinçdışı yönlerinin her ikisini de kapsar biçimde, geniş anlamda "arketipler" terimini kullanmıştır. Kendisi genellikle "arketipsel imaj" yerine de arketip deyimini kullanmıştır.

JUNG arketip'lerin insan beyninin ve bilincinin hayvan düzeyinden çıkıp gelişmekte olduğu binlerce yıl boyunca biçimlendiğini düşünmüştü. Fakat bunların görüntüleri, yani *arketip imajları* ilk olma niteliklerine karşın ortaya çıktıkları çağa göre değişikliğe uğramış ya da tümünden değişmişlerdir. Özellikle ruhsal ekonomideki önemli bir göstergesi olan bazıları kare, daire ya da araba tekerleği gibi soyut, ya da geometrik biçimde görünürler. Bunlar kendi başlarına ya da az çok özenle birleştirilmiş olarak tipik ve önemli bir *simge* meydana getirirler. Diğerleri insan ya da yarı insan, tanrı ve tanrıça, cüceler ve devler biçiminde ortaya çıkarlar, mitolojideki sayısız örneklerinde olduğu gibi gerçek ya da fantezi ürünü olan hayvanlar ve bitkiler olarak görünürler.

Ortak Bilinçdışının dizaynını oluşturan bellibaşlı arketipler şunlardır:

PERSONA - MASKE : Kişi, bir zamanlar eski çağ aktörlerinin oynadıkları rolü belirtmek için giydikleri maske'nin adıdır. Yalnızca rol yapan aktörler değil, bir iş kuran ya da mesleğini yapan bir adam, evlenen ya da kendisine meslek seçen bir kadın gibi, herkes içinde buldukları koşulların kendilerinden beklediği özelliklere uymaktadır. Başarılı olmak için böyle davranmak gereklidir. Persona, kolektif bir olgu, kişiliğin aynı oranda bir başkasına da ait olabilecek bir yönüdür. Persona, dünya ile ilişkilerimizi sağladığımız bir gerekliliktir.

GÖLGE : Kişisel Bilinçdışında bulunan diğer yüzümüz. Gölge, içimizdeki, engellediğimiz her şeyi yapmak isteyen, olamadığımız her şeyi olan, *Dr. Jekyll*'imize karşı *Mr. Hyde*'ı temsil eden aşağılık varlıktır. Bunlar, ideal kişiliğimize uymayan tüm vahşi istekler ve duygulardır. Utanç duyduğumuz ve kendi hakkımızda bilmek istemediğimiz her şeydir. JUNG, 'gölge' için, "Ego-Kişiliğin tümünü tehdit eden ahlaksal bir sorundur," der.

ANİMA ve ANİMUS : JUNG'a göre, bir 'erkeğin' bilinçdışı bütünleyici bir 'dişi' ögeyi (*Anima*); bir 'kadının' bilinçdışı ise bir 'erkek' ögeyi (*Animus*) içermektedir. (Ayrıca Bk ! : Anima, animus)

Erkeğin bir kadınla ilk ve en önemli deneyi annesidir ve bu, kendini biçimlendirmede ve etkilemede en güçlü deneydir. Genç ve akıllıdır. *Anima*, aynı zamanda, iki görünümüdür; bir yandan saf, iyi ve soylu tabriçalara benzer kişilik; öte yandan orospu, baştançıkarcı ve cadı nitelikleri olmak üzere, kadınların aydınlık ve karanlık yönlerini temsil eder. Bu imaj, yalnızca putatapıcıların tanrıçalarına değil, Meryem Ana'ya da yansıtılmıştır. Ancak o, doğaya daha yakındır ve duygu yüklüdür. 'Yaşam-karşı karmaşık bir istektir', 'Baştan çıkarıcıdır', 'Benim Hanımefendi Ruhumdur' ve aynı zamanda insanları aşka ve umutsuzluğa, yaratıcı etkinlik ve felakete yöneltebilen çekici bir peridir. Eski bir Çin kitabında 'erkeğin' sabahleyin ağır ve aksiliği üzerinde uyanması onun 'kadın' ruhuna, 'anima'sına bağlanmaktadır. Kendisini anima'sına kaptırmış bir erkek, denetlenemez duygulara yem olur.

Kadınlarda ki *animus*, erkekteki *anima*'nın karşılığıdır. Anima gibi üç kökten türemiş gibi görünmektedir: Bir kadına miras kalan erkeğin kolektif imajı, yaşamı boyunca erkeklerle olan ilişkilerden kaynaklanan erkekle ilgili deneyimi ve içindeki gizli erkeksi köken. Genel anlamıyla, bilinçli ve yönlenmiş düşünce yerine, bilinçdışı varsayımlara dayanarak; *anima*, ruh durumlarını ve *animus* da düşünceleri üretir.

YAŞLI BİLGE ADAM : JUNG, "Yaşlı Bilge"yi, 'Anlatım'ın arketipi olarak adlandırmaktadır. Ancak bu arketip bir kral, bir kahraman ya da bir kurtarıcı olarak da görülebilir.

Bu arketip kişilik için ciddi bir tehlike oluşturmaktadır. Çünkü, bu arketip, harekete geçirildiğinde, erkek kendisinin 'anlam'a, onun temsil ettiği büyük güce ve bilgeliğe sahip olduğuna inanabilir. Sanki *anima*'nın çekiciliği bir figüre aktarılmıştır ve onun egemenliği altındaki kişi kendisinin büyük (belki de gizli) bir bilgeliğe, mucize yaratma yeteneğine, hastalıkları iyileştirme yeteneğine ve benzeri özelliklere sahip olduğunu hisseder. Kendisini kral sanan ya da hayattaki önemli kişilerle ilişki halinde olduğuna inanan çılgın, bu türün aşırı bir örneğidir. Ancak bu arketiple, insanların sezgi yoluyla algıladıkları ve kolaylıkla karşı koyamadıkları itici bir güç vardır.

BÜYÜKANNE ARKETİPİ : Bu da, kadının üzerinde benzer biçimlerde etki yapar. Bu figürün etkisinde olan kişi kendisinde sonsuz bir sevgi, anlayış, yardım ve koruma kapasitesi olduğuna inanır ve kendini başkalarının hizmetinde tüketir. Bu kadın aynı zamanda kendi etki alanına gelen herkesin "kendi çocukları" olduğunda ısrar ederek ve onların zavallı ve belirli ölçülerde kendisine bağımlı olduklarını ortaya koyarak çok zararlı olabilir.

JUNG, bu arketiplerin etkisinde kalma olayını : şişme (*inflation*) olarak adlandırır. **H.G. WELLS**'in "Christina Alberta'nın Babası" adlı yapıtında, bilincin bir uzantısı olarak, bu tür şişmenin güzel bir örneği vardır: Cüce bir kişiliği olan Mr. Preemby, kendisinin Krallar Kralı Sargon'un yeniden dirilmiş varlığını temsil ettiğini keşfeder. Aslında bir hiç olan Mr. Preemby, kendisini geçmiş ve geleceğin buluşma noktası olarak görmektedir. Bu şekilde 'şişme' yoluyla kazanılan Tanrısallık hissi, 'süpermen' olma duygusu, hiç şüphesiz bir aldatmacadır.

Ancak, eğer ego, kendi sonsuz gücüne olan inancını birazından kurtarabilirse, güçlkle elde edilmiş değerler, canlılık ve yaşama isteğiyle "bilinç" ve "bilinçdışı" arasında bir yerde yeni bir duruma gelinebilir. Böylece, özü gereği ego - merkezden farklı olan yeni bir kişilik merkezi ortaya çıkmaktadır. JUNG bu yeni kişilik merkezini : Öz (*Moi - Self*) olarak adlandırmaktadır. Böylece, "sanki yaşamdaki olayların önderliği, görünmez bir merkeze geçmiş gibidir... ve "katılım mistiğinin" (*participation mystique*) kaçınılmaz sonuçları olan zorlama ve mümkün olmayan bir sorumluluktan kurtulmuş olmaktadır."

JUNG'a göre 'öz', yalnızca merkez değil, aynı zamanda bilinç ve bilinçdışı çevreyen bir çemberdir. 'Ego'nun bilincin merkezi olması gibi, 'öz' de bu bütünlüğün merkezidir. 'Öz'ün deneyimi arketipseldir. Rüyalarda ve hayallerde çeşitli ve değişik imajlarla sergilenebilir, örneğin Tanrısal ve büyü bir çocuk (Hz. İsa ve Buda), bazan sıradan bir çocuk, hatta zavallı bir çocuk, 'öz'ün sıkça rastlanan bir simgesidir.

Öz, rüyalarda bir hayvandan ya da bir yumurtadan gelişebilir. Erselik bir figür (bütünselliğin açık bir simgesi) ya da 'ele geçirilmesi güç bir hazine' olarak dile getirildiği görülür. Bu durumda 'hazine', genellikle bir mücevher (özellikle de bir elmas ya da inci), bir çiçek, bir altın yumurta ya da top, ya da bir kadehtir. Daire, araba tekerleği, kare ve eşit uzunlukta kolları olan bir haç'tan, bir tabak üzerine yerleştirilmiş dört fındıktan oluşan evcil simgeye kadar, dört kenarlı olan herhangi bir şey 'öz'ün simgeleri olarak sık sık ortaya çıkarlar. Bu ortak merkezli, yerleştirilmiş figürler, genellikle "m a n d a l a" (Sanskritçe: büyü daire) olarak bilinmektedirler. Mandala, en eski dinsel figürlerden birisidir (bilinen en eski biçim, güneşin çemberidir) ve tüm dünyada rastlanmaktadır. Doğuda mandala (biçimi geleneklerce belirlenmiştir), Lama'larda ve Tantrik Yoga'da yardımcı olarak kullanılmaktadır. Ortaçağın başlarından beri Hz. İSA'yı ortada, dört havarisini de dört ana yönde yerleştirilmiş olarak gösteren Hıristiyan mandalaları da vardır. Tarihsel bakımdan mandala, Tanrısallığın doğasını temsil eden bir simge olarak, Tanrısallığa felsefi açıdan açıklık kazandırmaya ve de t a p ı n m a amacına hizmet etmiştir. (Yön belirten dört kutuplu küreye, pusula ve Masonik mabetlerde de rastlanır: Doğu, Batı, Kuzey ve Güney Kapıları. Dr.İ.E.)

JUNO=Junon Lucienne; Lucina; Junones; Matronalia : (ROMA MYTH.) : <Cu'no> Jupiter'in karısı, Evlenme tanrıçası. 'Juno': YUNAN Hera'nın ROMAN çağrısı. Juno, genellikle, çocuk doğumunda yardımcı 'LUCINA' ile özdeşleştirildi. Bunun için ibadethaneler inşa edilir ve onun şerefine MATRONALIA adı verilen festivaller düzenlenirdi. Bu, her yılın 1 mart'ında kutlanır, bu festivale yalnızca sütyenleri gevşetilmiş kadınlar katılır; eşler, akrabalar, arkadaşlar hediyeler ikram ederler, bu hediyeler de anne'nin yardımcı hizmetkarlarına verirdi. Eskilerdenberi, kadın'ları doğum esnasında koruyan ruhlar, JUNONES adı altında anılırdı.

"Ekselans, harabeleri ziyaret etmek için rehberlik edeceğim. Size Castor ve Pollux tapınağını, Olimpos'lu Jupiter tapınağını, Junon Lucinienne tapınağını, antik kuyuyu, Théron'un mezarını ve Altın Kapıyı göstereceğim."

(A. France, "Sylvestre Bonnard'ın Suçu", sa:46)

Jurnalci; Jurnal etmek : Hafiye, espioncu, gizli bir harekette bulunanların (Her türlü yasa dışı suç, tarikat vb.) ardındaki gözetleyen kişiler. Osmanlı İmparatorluğunun son günlerinde özellikle İkinci Abdülhamid zamanında çok popülerdi.

"Sen bu düşüncelerden çekiniyorsun! Niye? Çünkü bunlar anlaşılmaz, korkunç şeyler! Çünkü bunların faydasını göremiyorsun! Çünkü jurnalcilerden başının derde girmesinden endişeleniyorsun!"

(O. Pamuk, "Cevdet Bey ve Oğulları", sa:43)

"Malik

Kalbim maliki ister

Kimi isterse dünden yakın olacak,

Ey bana verilen, gece oysa insanları uyutur

Ve köpeğin sahibi

Kimseyi görmediği gecede

Bizi jurnal eder yıldızlara..."

(Handic Ümrülkays <Cahiliye Dönemi>Metin Fındıkcı; Şiir Atlası, Cevat Çapan, Cumhuriyet Kitap, 02.01.03)

jus : (çoğul : ju'ra) : (LAT., HUK.) <cas, cura> : Hukuk, hak; **jus civile** : medeni hukuk; **jus divinum** : ilahi emirlere dayanan hukuk; **jus gentium** <jus gen'tium> : uluslararası hukuk : hukuküüvel

Jus canonicum : (LAT.,HUK.,DİN) <Yus Kanon'ikum> : C a n o n Yasası; Katolik Kilisesinin dini yasaları : The order of laws by which the Catholic Church is governed (İNG.)

Justitia fundamentum regnorum : (LAT.): <Custisiya fundamentum renyorum> Adalet saltanatın temelidir

“ ... zavallı Otto’cuğumun sadece idarecilerin bir ihmaline kurban gidip gitmemiş bulunduğunu aydınlatacaktır. Bununla öğretmeni demek istiyorum. MA. İçin böyle bir şey düşünmek asla aklıma gelmez. **Justitia fundamentum regnorum.** Öğretmenler arasında sıkı bir eleme yapılması muhakkak lazım, daha *hala* hükümet aleyhtarları kum gibi kayıyor.’ ”
(Ö. von Horvath, “Allahsız Gençlik”, sa:98)

Jus civile : (LAT.,HUK.) <Yus kivi’le> : *Sivil yasa(lar) = Civic laws (İNG.)*

Jus civitatis : (LAT.,DEVL.) <Yus kivi’tatis> : *Vatandaşlık hakkı = The right of citizenship (İNG.)*

Jus naturae : (LAT.,DOĞA) <Yus natu’ray> : *Doğa yasaları = Law of nature (İNG.)*

Jus proprietatis : (LAT.,BİNA) <Yus prop’riye’tasis> : *Mal-mülk sahibi olma hakkı = The right of property (İNG.)*

-Tüm Hakları Saklıdır-